

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1To/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319010490
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Pirkovská
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8319010490.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Evy Pirkovskej a sudcov JUDr. Evy Rešatkovej a JUDr. Vladimíra Monoka na verejnom zasadnutí konanom 19.02.2020, v trestnej veci proti obžalovanému Z. A. pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a) Tr. zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/83/2019 zo dňa 09.10.2019, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovanému Z. A., nar. XX.XX.XXXX v N., trvale bytom E. XXX/XX, O. nad U., okr. N.

u k l a d á

Podľa § 324 ods. 1 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 4 Tr. zákona, § 37 písm. m) Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 1 (jedného) roka nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zákona ho na výkon trestu z a r a ď u j e do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom uznal okresný súd obžalovaného Z. A. vinným z prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a) Tr. zákona a to na tom skutkovom základe, že

- dňa 16.04.2019 v čase okolo 14.30 hod. prišiel v podnapitom stave, ktorý si privodil na neznámom mieste, na Obecný úrad v obci O. nad U. za starostom obce F.. Z. H., za účelom vypýtania si finančnej podpory z dôvodu jeho aktuálne nepriaznivej finančnej situácie, kde po krátkej komunikácii medzi nimi, mu starosta obce povedal, že mu nič nedá, lebo nebude podporovať pijatiku, kde po tejto odpovedi sa obvinený Z. A. rozčúlil, začal vyvreskovať a rozhadzovať rukami, pričom starostovi povedal, že keď mu nedá peniaze, tak si má skontrolovať podvozok auta, pričom na otázku starostu obce, či sa mu takto vyhráža, obvinený Z. A. odpovedal, že áno, na to F.. Z. H. zavolať na políciu a po ukončení telefonátu mu obvinený Z. A. povedal „a teraz si si podpísal rozsudok smrti“ a z kancelárie obecného úradu odišiel preč na neznáme miesto.

Za to mu podľa § 324 ods. 1 Tr. zákona za použitia § 36 písm. n), § 37 písm. m), § 38 ods. 2, 3, § 54 Tr. zákona uložil trest povinnej práce vo výmere 200 hodín.

Podľa § 55 ods. 3 Tr. zákona vyslovil, že trest povinnej práce je odsúdený povinný vykonávať osobne a vo svojom voľnom čase bez nároku na odmenu.

Ďalej vo výroku uviedol, že podľa § 55 ods. 4 Tr. zákona ak odsúdený v čase výkonu trestu povinnej práce nevedol riadny život alebo zavinene nevykonával práce v určenom rozsahu, alebo nesplnil uložené obmedzenia alebo povinnosti, súd premení trest povinnej práce alebo jeho zvyšok na trest odňatia slobody tak, že za každé dve hodiny nevykonanej práce nariadi jeden deň nepodmienečného trestu odňatia slobody a zároveň rozhodne o spôsobe výkonu tohto trestu.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zákona mu uložil aj ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie okresný prokurátor. Z dôvodov podaného odvolania vyplýva, že odvolanie podáva len proti výroku o uloženom treste, ktorý považuje za nezákonný. Poukázal v nich na spôsob a rozhodnutie súdu prvého stupňa aj skutočnosti, ktorými okresný súd napadnutý výrok, teda výrok o treste, odôvodnil. Podľa názoru odvolateľa je uložený trest povinnej práce vo výmere 200 hodín nezákonný a má za to, že na obžalovaného je na dosiahnutie účelu trestu potrebné pôsobiť nepodmienečným trestom odňatia slobody. Súd pri ukladaní trestu nepostupoval v súlade so základnými zásadami pre ukládanie sankcií tak, ako ich má na mysli ustanovenie § 34 Tr. zákona a takto uloženým trestom nebude splnený jeho účel, pretože trest má plniť funkciu ochrany spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu a jednak aj voči ďalším občanom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie. Obžalovaný sa trestného činu dopustil v skúšobnej dobe podmienečného odsúdenia, pričom doposiaľ bol päť krát súdne trestaný, z toho dvakrát za trestný čin uvedený v deviatej hlave Trestného zákona, teda trestný čin proti iným právam a slobodám. Naposledy bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Humenné sp. zn. 0T/65/2017 zo dňa 15.10.2017, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov so skúšobnou dobou do 16.04.2019. U obžalovaného nebola zistená žiadna z poľahčujúcich okolností uvedených v § 36 Tr. zákona, naopak bola zistená priťažujúca okolnosť uvedená v § 37 písm. m) Tr. zákona, pretože už bol za trestný čin odsúdený. Podľa jeho názoru, účel trestu bude u obžalovaného dosiahnutý len pôsobením nepodmienečného trestu odňatia slobody, a preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil tomuto súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, prípadne aby vo veci rozhodol sám a uložil obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody v strede zákonom stanovenej trestnej sadzby a pre jeho výkon ho zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Na základe podaného odvolania preskúmal krajský súd na verejnom zasadnutí, ktoré vykonal v neprítomnosti obžalovaného, keďže obžalovaný bol o termíne verejného zasadnutia riadne a včas upovedomený, na verejné zasadnutie sa nedostavil a ani o jeho odročenie nepožiadaval, napadnutý rozsudok v intenciách ust. § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 a dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora je skutočne potrebné považovať za dôvodné.

Keďže odvolanie prokurátora smerovalo len proti výroku o treste a krajský súd v konaní, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo nezistil také chyby, ktoré by zakladali niektorý z dôvodov dovolania uvedených v § 371 ods. 1 Tr. poriadku, obmedzil svoju prieskumnú činnosť práve na uvedený výrok, teda na výrok o treste.

V tomto smere prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pri určovaní druhu a výmery trestu prihliadal na ustanovenie § 34 ods. 4 Tr. zákona, teda spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností, osobu páchatela, pohnútku, pomery páchatela a možnosti jeho nápravy, ďalej uviedol, že bola u obžalovaného zistená poľahčujúca okolnosť uvedená v § 36 písm. n) Tr. zákona, teda že napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom

a že mu na druhej strane priťažovala skutočnosť, že už bol pred spáchaním trestného činu odsúdený, teda okolnosť uvedená v § 37 písm. m) Tr. zákona. V súlade so zákonom tak bolo podľa neho použitie úpravu trestnej sadzby podľa § 38 ods. 2 Tr. zákona. Aj keď konštatuje, že obžalovaný sa protiprávneho konania dopustil počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, poukazuje na okolnosť, že išlo o posledný deň skúšobnej doby, a preto dospel k záveru a vnútornému presvedčeniu s ohľadom aj na skutok, ktorého sa obžalovaný dopustil, že výchovný účel u obžalovaného splní aj trest povinnej práce, a že tento trest bude na obžalovaného pôsobiť v tom smere, že si uvedomí nesprávnosť svojho konania. Uloženie nepodmienečného trestu podľa prvostupňového súdu by bolo neprimerane prísne a nesplnilo svoj účel.

So závermi, ktoré prvostupňový súd v dôvodoch svojho rozhodnutia prezentoval však nie je možné sa stotožniť, časť z nich je dokonca v rozpore jednak s obsahom dôkazov, ale aj s tým, čo konštatuje súd prvého stupňa sám.

Uvedená námietka sa týka predovšetkým priznania poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. n) Tr. zákona. Túto poľahčujúcu okolnosť je možné páchatelovi priznať za predpokladu, že napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom. Uvedená poľahčujúca okolnosť je založená na aktívnej spolupráci páchatela pri objasňovaní svojej trestnej činnosti. Vyžaduje si teda aktívnu účasť páchatela na jej objasňovaní, najmä vo forme uvádzania dôkazov, ktoré slúžia na objasnenie skutkových okolností daného činu. Pre jej priznanie teda nepostačuje dokonca ani len samotné priznanie sa obžalovaného k spáchaniu trestnej činnosti, pretože priznanie spojené s tým, že páchatel trestnú činnosť oľutoval, sa podriaďuje pod priznanie poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. l) Tr. zákona, ale mimo toho sa pre priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti od páchatela žiada, aby sám svojim prístupom participoval na objasnení daného trestného činu.

Z obsahu spisu, aj z dôvodov napadnutého rozhodnutia však vplynie, nielenže obžalovaný sa nijakým spôsobom nepodieľal na objasňovaní trestnej činnosti, pre ktorú sa v danom prípade viedlo trestné stíhanie, ale dokonca sa ani k spáchaniu činu nepriznával a popieral, že by sa bol starostovi vyhrážal.

Za takýchto okolností skutočne nie je krajskému súdu zrejmé, ako mohol prvostupňový súd poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. n) Tr. zákona obžalovanému priznať.

Na druhej strane obžalovanému ako priťažujúcu okolnosť pričítal okolnosť uvedenú v § 37 písm. m) Tr. zákona. S tým je potrebné súhlasiť. Z odpisu registra trestov a i pripojených spisov, časť ktorých si krajský súd vyžiadal, je zrejmé, že obžalovaný má doposiaľ v registri trestov celkom päť záznamov. Prvý je ešte z roku 2005, kedy bol stíhaný pre trestný čin násillia proti skupine obyvateľov a jednotlivcovi podľa § 197a ods. 1, 2 Tr. zákona, vec bola v tomto prípade skončená zmierom. V roku 2009 bol súdený pre trestný čin zanedbania povinnej výživy, pričom mu bol ukladaný trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu trestu, a keďže sa v skúšobnej dobe osvedčil, hľadá sa na neho ako keby odsúdený nebol. Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 4T/167/2012 zo dňa 10.02.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8To/23/2014 zo dňa 26.04.2015 bol uznaný za vinného z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1, 2 Tr. zákona a bol mu uložený peňažný trest vo výmere 160,- Eur, ktorý 07.08.2015 zaplatil, takže aj v tomto prípade sa na neho hľadá, ako keby nebol odsúdený.

Trestným rozkazom Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/46/2014 zo dňa 29.05.2014 bol odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. e) Tr. zákona a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov, ktorý vykonal 20.10.2014 a súčasne mu bolo ukladané aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, výkon ktorého bol ukončený dňa 08.12.2018, a to z dôvodu, že uvedené liečenie neplní účel vzhľadom na postoj obžalovaného a jeho prístup k liečbe, najmä skutočnosť, že napriek opakovanému liečeniu sa sústavne vracia k požívaniu alkoholických nápojov.

Ďalším trestným rozkazom Okresného súdu Humenné sp. zn. 0T/65/2017 zo dňa 15.10.2014, ktorý sa stal právoplatný v ten istý deň, bol obžalovaný uznaný za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Tr. zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmienenčne odložený na skúšobnú dobu 18 mesiacov a tá mu plynula do 16.04.2019.

Už len z vyššie uvedeného je zrejmé, že na obžalovaného sa už v minulosti prostriedkami trestnej represie pôsobilo a to či už ukladaním peňažného trestu, hrozbou výkonom trestu, teda podmienenými odkladmi výkonu trestu odňatia slobody alebo aj priamym výkonom trestu. Napriek uvedenému sa obžalovaný dopúšťa ďalšej úmyselnej trestnej činnosti a tak, ako to konštatuje aj súd prvého stupňa, v danom prípade sa súdeného úmyselného trestného činu dopustil počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia stanovenej mu pri predošlom odsúdení. To, že sa tak stalo v posledný deň tejto skúšobnej doby, na uvedenom konštatovaní nič nemení.

Za takejto situácie nie je možné stotožniť sa so záverom súdu prvého stupňa v tom smere, že vzhľadom na osobu obžalovaného, ako aj okolnosti prípadu, postačí na splnenie účelu trestu uloženie trestu povinnej práce vo výmere 200 hodín tak, ako sa to stalo napadnutým rozsudkom (len na okraj krajský súd podotýka, že mu nie je zrejmé, prečo po tom za takej istej dôkaznej situácie k inému záveru dospel v čase, keď rozhodoval trestným rozkazom).

Napadnutý výrok rozsudku vzhľadom na uvedené skutočnosti, teda rozhodne nie je možné považovať za správny a napokon nie je ani správne a náležite odôvodnený.

Z uvedených dôvodov preto bolo potrebné podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. poriadku napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušiť. Vytýkané chyby však mohol krajský súd napraviť aj sám bez toho, aby bolo potrebné po zrušení napadnutého výroku rozsudku vec vracať súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie, a preto krajský súd na podklade ustanovenia § 322 ods. 3 Tr. poriadku rozhodol vo veci sám.

Pri rozhodovaní o treste vychádzal aj krajský súd zo základných kritérií rozhodných pre rozhodovanie o treste uvedených v § 34 Tr. zákona, pričom pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadal na kritériá uvedené v § 34 ods. 4 Tr. zákona, podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Vo vzťahu k spôsobu spáchania činu, jeho následku, zavineniu a pohnútku je potrebné poukázať na všetky okolnosti skutku, ktorého sa obžalovaný dopustil a ktoré z vykonaných dôkazov vyplývajú, pričom zvýrazniť je potrebné najmä ten fakt, že aj v tomto prípade tak, ako v prípadoch, keď bol odsúdený v minulosti, sa obžalovaný skutku dopustil po požití alkoholických nápojov (a to, že ich požíva v nadmernej miere a pod ich vplyvom sa dopúšťa nielen trestných činov, ale aj priestupkov, je zrejmé aj z registra priestupkov), pričom v tomto smere obžalovanému práve vzhľadom na jeho postoj zjavne nepomáha ani ukladané a vykonávané ochranné protialkoholické liečenie a je u neho už rozvinutý syndróm závislosti od alkoholu, ako to vyplýva z obsahu znaleckého posudku, v III. vývojovom štádiu podľa Jelínka.

To, že u obžalovaného v posudzovanom prípade nešlo o ojedinelé vybočenie z medzí zákona, už bolo konkrétne rozpísané vyššie, keď bolo poukázané na to, v koľkých prípadoch, v ktorom období sa a akých protiprávnych konaní sa dopustil a akými trestami bolo na neho pôsobené.

Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti, preto podľa názoru krajského súdu, skutočne už v danom prípade neprichádza do úvahy uloženie iného druhu trestu, než nepodmieneného trestu odňatia slobody a uloženie uvedeného druhu trestu najvýraznejšie odôvodňuje práve tá skutočnosť, že sa tohto úmyselného trestného činu dopustil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia.

Za trestný čin podľa § 324 ods. 1 Tr. zákona, pre ktorý bol obžalovaný uznaný vinným je možné uložiť trest odňatia slobody až na tri roky.

Vzhľadom na to, že u obžalovaného nebola v danom prípade zistená žiadna poľahčujúca okolnosť (nesprávnosť okresným súdom priznanej poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. n) Tr. zákona už bola zdôvodnená vyššie) a naopak bolo mu potrebné pričítať príťažujúcu okolnosť uvedenú v § 37 písm. m) Tr. zákona, (teda, že už bol za trestný čin odsúdený) bolo potrebné pri prevahe príťažujúcich okolností upraviť trestnú sadzbu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona v zmysle § 38 ods. 4 Tr. zákona.

Podľa § 38 ods. 4 Tr. zákona ak prevažuje pomer príťažujúcich okolností zvyšuje sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Podľa § 38 ods. 8 Tr. zákona zníženie hornej hranice alebo zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby podľa odsekov 3 až 6 sa vykoná iba v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby; základom pre zníženie alebo zvýšenie trestnej sadzby je rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby sú v danom prípade tri roky, čo znamená, že jedna tretina z uvedeného rozdielu predstavuje 1 rok, takže v zmysle ustanovenia § 38 ods. 4 Tr. zákona bolo potrebné zvýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby na jeden rok a obžalovanému tak ukladať trest odňatia slobody v rámci takto upravenej trestnej sadzby, teda v rámci trestnej sadzby jeden rok až tri roky.

Podľa názoru krajského súdu, vzhľadom na osobu obžalovaného, aj všetky okolnosti posudzovaného prípadu, bude na splnenie účelu trestu postačovať aj uloženie trestu odňatia slobody v minimálnej výmere, teda na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby vo výmere 1 roka, a preto mu takýto trest aj uložil.

Pre výkon uloženého trestu zaradil krajský súd obžalovaného v zmysle ustanovenia § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zákona do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, keďže obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním súdeného trestného činu už bol vo výkone trestu odňatia slobody uloženého mu za úmyselný trestný čin.

Na záver len krajský súd podotýka, že vzhľadom na to, že odvolanie bolo podané aj rozhodnutím krajského súdu, bol zrušený len výrok o treste, výrok o ochrannom opatrení, teda výrok o uložení ochranného protialkoholického liečenia zostal nedotknutý.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.